

Секція 1. Проблеми стратегічного управління конкурентоспроможністю на основі інновацій

УДК 330.341.1

Особливості інноваційної діяльності медичних закладів

Томах Вікторія Володимирівна,
кандидат економічних наук, доцент,
ХНЕУ ім. С. Кузнеця (м. Харків, Україна),
e-mail: viktoriaa.tomakh@hneu.net;

Кончик Дмитро Володимирович,
магістрант 2 року навчання факультету менеджменту і маркетингу,
ХНЕУ ім. С. Кузнеця (м. Харків, Україна),
e-mail: dimetrio.it@gmail.com

У сучасному світі інноваційна діяльність є провідним фактором розвитку та конкурентоспроможності будь-якого підприємства. Водночас процес впровадження інноваційної діяльності на підприємствах різних галузей може суттєво різнятися та мати свої особливості управління, що й обумовлює актуальність цієї теми.

Важливою умовою розроблення та впровадження інноваційних процесів на будь-якому підприємстві є наявність та постійне оновлення розвиненої інфраструктури. Галузь охорони здоров'я не є виключенням. При розгляді інфраструктури для медичних установ до них доцільно віднести: в першу чергу кваліфіковані медичні кадри, оснащення обладнанням та наявність умов для впровадження інновацій. Саме ці складові є пріоритетними напрямами розвитку нових технологій медичної сфери.

На сьогодні інновації, що впроваджуються у медичних закладах, спрямовані в першу чергу на:

- розвиток нових організаційно-правових форм медичних організацій;
- підвищення ефективності діяльності первинної ланки,
- ефективне використання фондів,
- впровадження ресурсозберігаючих технологій.

Зауважимо, що розвиток нових організаційно-правових форм відбувається, як правило, на фоні розробок науково обґрунтованих підходів до формування якісно нових стандартів ведення хворих, а також як відклик на появу різних видів медичної допомоги на всіх рівнях її надання.

Впровадження інновацій потрібно як на рівні самого медичного закладу, так і на рівні держави у вигляді реалізації державної інноваційної політики.

Інвестиції в інновації у сфері охорони здоров'я є найбільш ризикованими, причому зі збільшенням їх розміру економіка наближається до технологічного бар'єру, коли лаг між знаннями та їх практичною реалізацією зменшується, у зв'язку з чим зменшуються можливості апробації альтернатив і зростає загальна невизначеність [1]. Як об'єктивні передумови необхідності інноваційного розвитку системи охорони здоров'я слід виділити: високий рівень суспільного інтересу до проблем охорони здоров'я; широку громадську підтримку, збільшення обсягів НДР, збільшення обсягів фінансування; істотне збільшення приватних інвестицій у сферу медичних інновацій; розстановку пріоритетів державної політики країни на збільшення тривалості життя та покращення якості життя.

Інновації – це не зміна того, що є, а пропозиція іншого, яка дозволить інакше поглянути на справжні проблеми. Не може медичне страхування у тих чи інших формах вирішити проблеми охорони здоров'я, оскільки це – система фінансування, а не надання медичної допомоги. А без надання якісної, своєчасної, повної, достатньої медичної допомоги неможливо якісно побудувати систему її фінансування [2].

Слід розуміти, що результатом інноваційної діяльності в охороні здоров'я є розвиток медичних технологій, наукових досягнень і передового досвіду, спрямованих на отримання якісно нової ідеї оздоровлення, лікування, управління процесами у медичній галузі, отримання нових медичних товарів, технологій чи послуг, які мають

Секція 1. Проблеми стратегічного управління конкурентоспроможністю на основі інновацій

конкурентні переваги. Інноваційний розвиток охорони здоров'я – це найбільш оптимальний шлях кардинального поліпшення здоров'я та якості життя населення, боротьби з передчасною смертністю та вирішення демографічних проблем країни [3]. Інновація у охороні здоров'я є реалізованим над ринком медичних послуг результатом, отриманим від вкладення капіталу у новий продукт чи операцію (технологію, процес).

Сприятливим механізмом розвитку інновацій у сфері медицини насамперед є ринкова конкуренція. У разі ринку установи надають медичні послуги, постійно змушені шукати шляхи скорочення витрат виробництва та виходу нові ринки реалізації своїх послуг. Тому лікувально-профілактичні установи, які першими освоїли ефективні новації, набувають вагомої переваги перед конкурентами. У науковій літературі існує безліч визначень поняття «інноваційний процес», що відрізняються за змістом.

Загальновизнаним трактуванням сьогодні визнається визначення інноваційного процесу як «процесу перетворення науково-технічного знання на інновацію». Інноваційний процес у охороні здоров'я є послідовним ланцюгом подій, в результаті яких інновація перетворюється з ідеї на конкретний продукт, технологію або послугу і поширюється в практичному використанні для досягнення загально-медичних цілей.

Інноваційний процес є частиною науково-технічного прогресу і полягає у виході нового продукту (послуги, технології) ринку аж до повної окупності вкладених інвестицій. Інноваційна діяльність відбувається і на наступних фазах життєвого циклу товару (послуги, технології) при його частковому вдосконаленні на базі інновацій, що поліпшують, або при створенні нової моделі. Інноваційний процес, як було зазначено раніше, включає 6–8 стадій, залежно від галузі та специфіки підприємства. Для медичних організацій зазвичай виділяють 8 основних його стадій:

1. Ініціація інновацій – цей процес є входом для всього інноваційного процесу, проте включає найбільшу кількість важливих робіт і взаємопов'язаних процесів.
2. Безпосередньо процес НДДКР, процес створення власне інтелектуального продукту і, головне, створення концепції оздоровлення, яке включає предмет і об'єкт дослідження.
3. Маркетинг – по суті цей процес є визначальним для проєктування наступних стадій циклу інновацій. Однак роботи та інструменти цього процесу функціонують під час всього циклу інноваційної діяльності.
4. Стадія становлення майбутнього виробництва – у цій стадії реалізуються ОКР і створюються дослідні зразки медичних технологій.
5. Виробництво інноваційного продукту (надання послуг) – дрібносерійне, серійне та масове виробництво.
6. Комерціалізація інновацій – реалізація інновацій, що базується на продажу інноваційних медичних продуктів та технологій.
7. Просування інновацій – поширення нових медичних продуктів та послуг серед партнерів (поліклінік та інших медичних організацій) та населення.
8. Оцінка ефективності – передбачає формування постійного моніторингу на базі інновацій, що сформувалися, метою якого є створення або вдосконалення функціонуючої технології або продукту.

Саме розроблення та впровадження інноваційного процесу в діяльність медичного закладу відповідно до визначених стадій є однією з запорук отримання бажаного результату.

Література

1. Княгицька І. Інноваційна діяльність закладів охорони здоров'я. Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах інноваційного розвитку економіки. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. С. 213–217.

Секція 1. Проблеми стратегічного управління конкурентоспроможністю на основі інновацій

2. Свінціцький А. С., Висоцька О. І. Актуальні питання щодо впровадження медичних інноваційних технологій у закладах охорони здоров'я. *Практикуючий лікар.* 2019. № 1. С. 7–14.

3. Шевченко Н. І., Колеснік Є. О., Сіліна І. С. Вітчизняний та зарубіжний досвід інноваційної діяльності суб'єктів господарювання. *Інвестиції: практика та досвід.* 2018. № 22. С. 78–84.

